

Vannforskriftens hverdagslige utfordringer

Miljøringen Temamøte Vannforskriften
21. november 2012

-

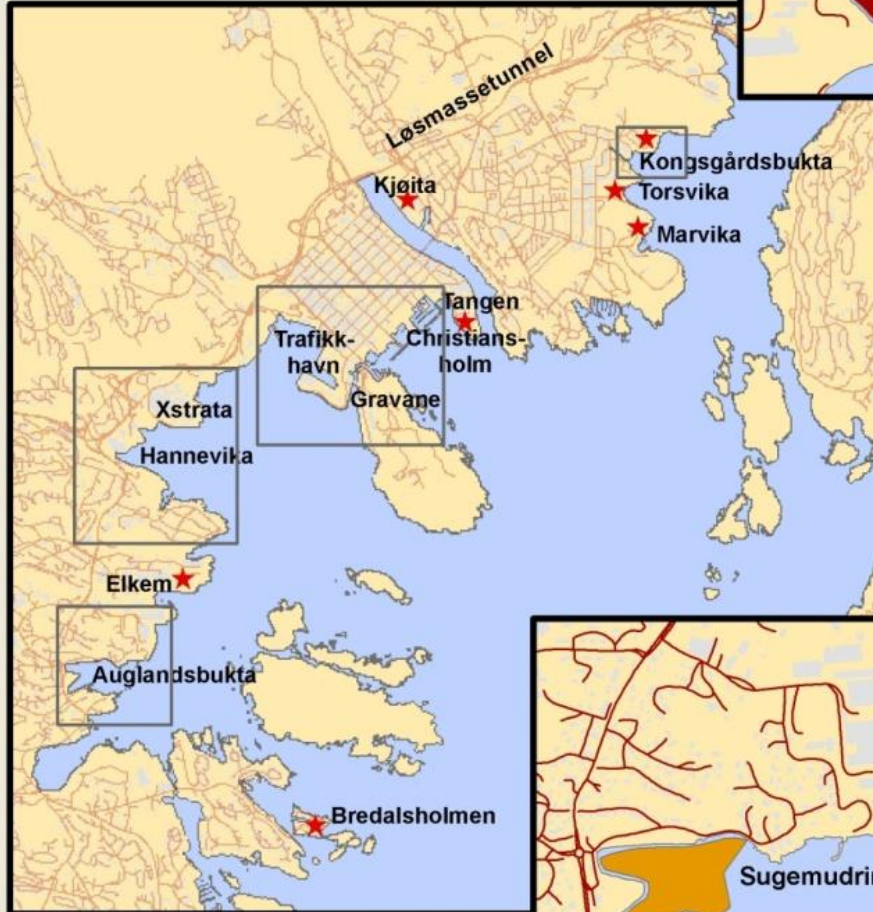
Fylkesmannen i Vest-Agder
Solvår Reiten

Innhold i presentasjonen

- Forurenset sjøbunn: Tiltak i Kristiansandsfjorden
- «Fjordgruppe» som en del av vannområde Otra
- Erfaringer miljømål
- Klassifisering av miljøtilstanden i Vest-Agder
- utfordringer

EUs vanndirektiv → Vannforskriften

- Helhetlig forvaltning
- Vannforskriften, 1.1.07
- Omfatter:
 - overflatevann
 - grunnvann
 - kystvann
- Mål: Best mulig miljøtilstand
- Verktøy =
Forvaltningsplan med tiltaksprogram, overvåking

Tilstandsklasse	Tiltak?
Svært god	Miljømål tilfredsstilt
God	
Moderat	Tiltak nødvendig
Dårlig	
Svært dårlig	

Vannområde Otra – 1. planfase – Identifisering av problemer

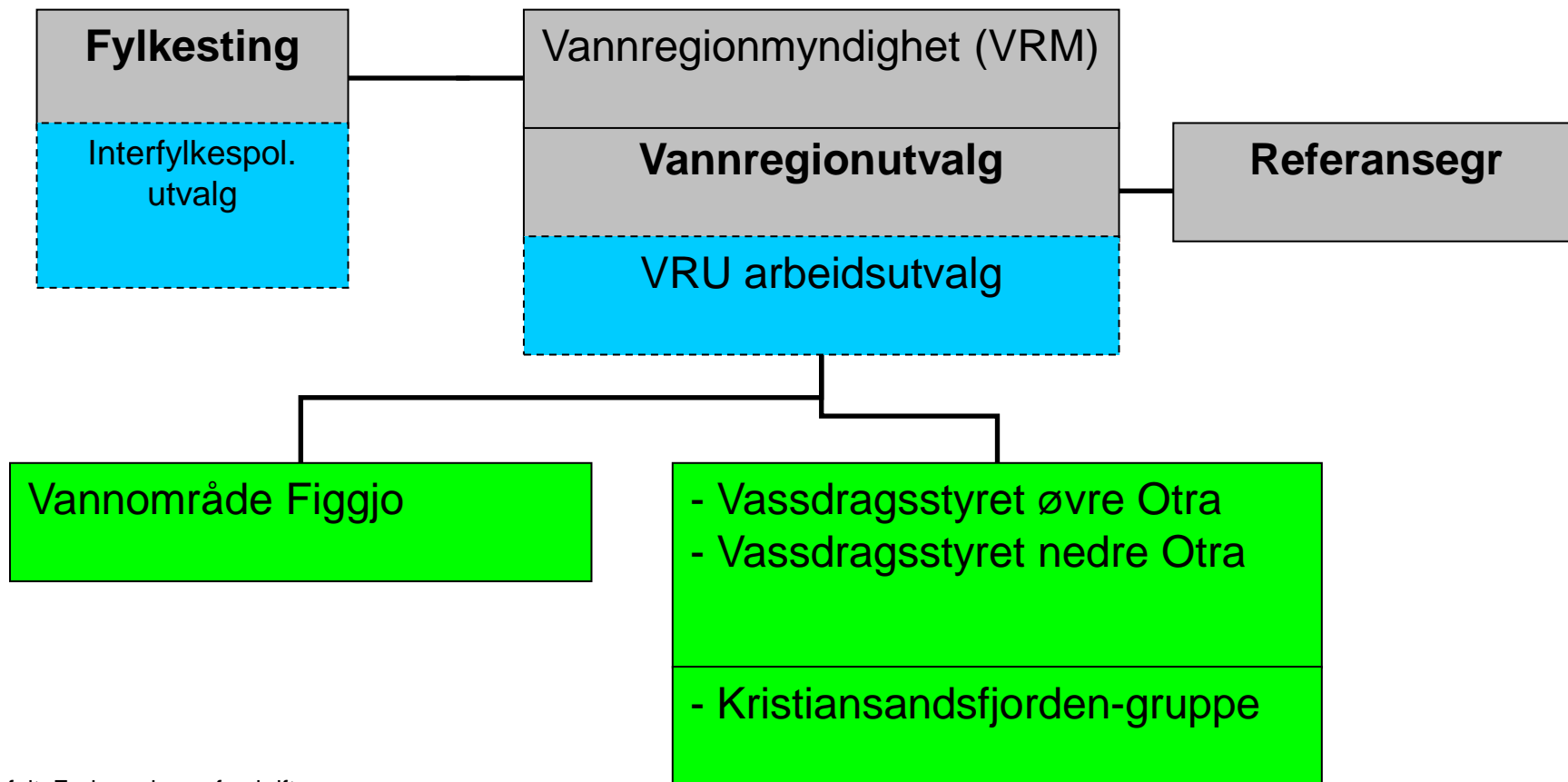

Koordineringsgruppe → Fjordgruppe 1.1.07

- Kommunen:
 - Havn
 - Miljøetat
 - Ingeniørvesen
 - Eiendom
 - Elkem
 - Falconbridge/Xstrata
 - Forsvarsbygg/Skifte
 - Fylkesmannen (leder)
- Kommunen:
 - Havn
 - Miljøetat (ledergruppe)
 - Ingeniørvesen
 - Eiendom
 - Elkem
 - Falconbridge/Xstrata
 - Fiskeridirektoratet
 - Fylkesmannen (ledergruppe)
 - Fylkeskomm. (ledergruppe)
 - (Mattilsynet, Bergen)
 - Flere: plan (kommunen),
Forsvarsbygg ...

Organisering

Grå felt: Føringer i vannforskriften.

Mandat for Fjordgruppen (1)

Formål:

- *Gruppen opprettes med bakgrunn i vannforskriften, som sier at det skal legges til rette for samarbeid mellom myndigheter, brukere og næringsinteresser.*
- *Det overordnede målet med samarbeidet er å nå de miljømål som settes for vannforekomstene i henhold til vannforskriften.*
- *Arbeidet i gruppen skal være basert på dokumentert kunnskap om miljøtilstanden i fjorden og kostnadseffekt av ulike tiltak.*

Mandat for Fjordgruppen (2)

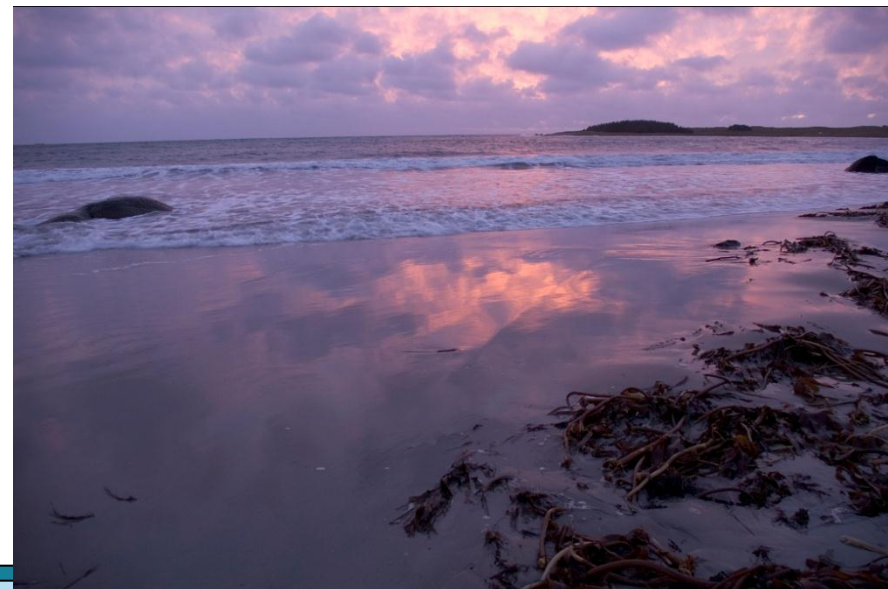
Oppgaver

- Kvalitetssikre og gi innspill til karakterisering av vannforekomstene i Kristiansandsfjorden.
- Bidra til langsiktig overvåking av miljøtilstanden og utviklingen av miljøgifter i vann og sedimenter i Kristiansandsfjorden
- Anbefale gjennomføring av tiltak for å oppnå fastsatte miljømål
- Årlig gå igjennom finansieringen av overvåkingsprogrammet for kommende år
- Årlig gå igjennom status og framdrift mht. tiltaksplanen
- Koordinere tiltak og overvåking
- Minimum en gang årlig skal gruppen gi sine innspill til miljømål, overvåkingsaktivitet og nyervervet kunnskap om miljøtilstanden, til vannregionmyndigheten.

Miljømål

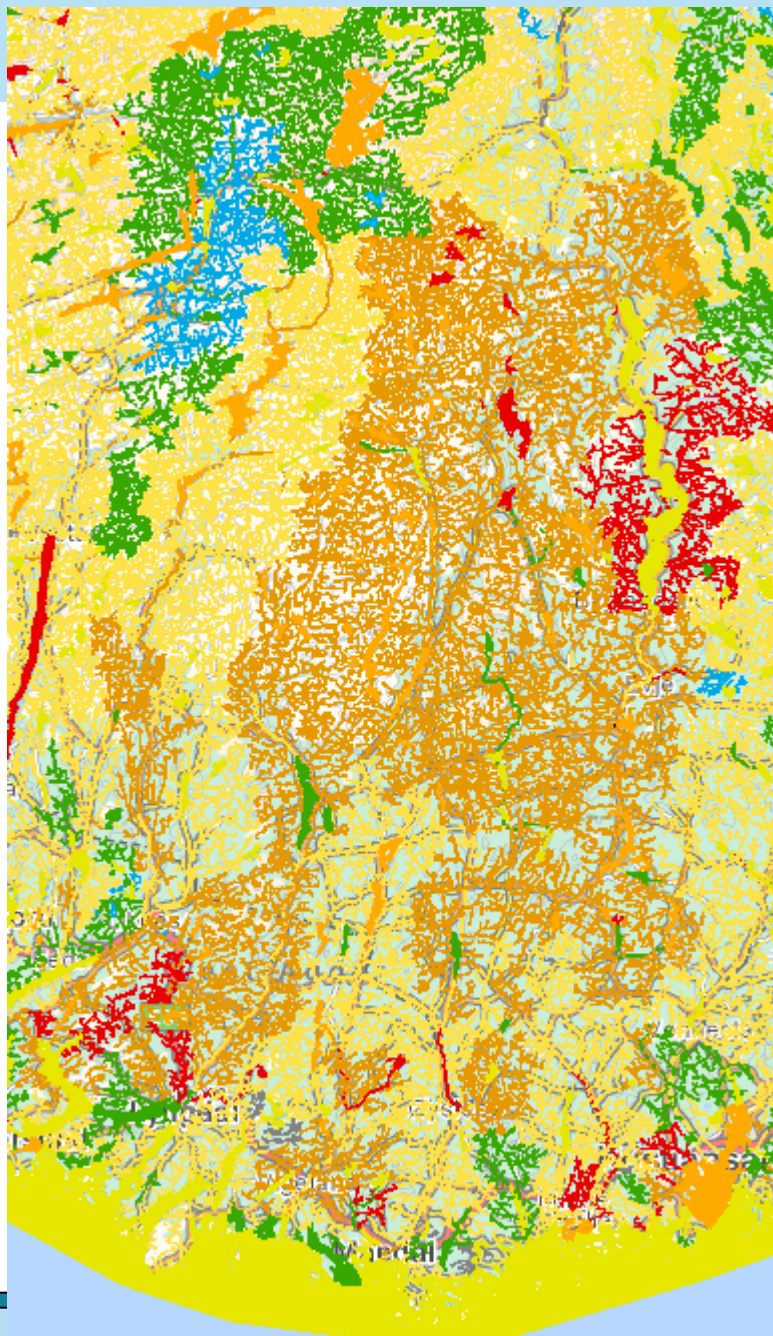
- Målbare miljømål, og i tråd med vannforskriften: Viktig!
- Utslippskrav reguleres etter «god tilstand» i resipienten.
- Visjon: Opphevelse av kostholdsråd – ingen sammenheng med vannforskriften.
- Sterkt modifisert vannforekomst:
Gjelder fysiske tiltak,
ikke forurensning!
→ Miljømål mht. reduksjon av
miljøgifter gjelder uavhengig
av SMVF.

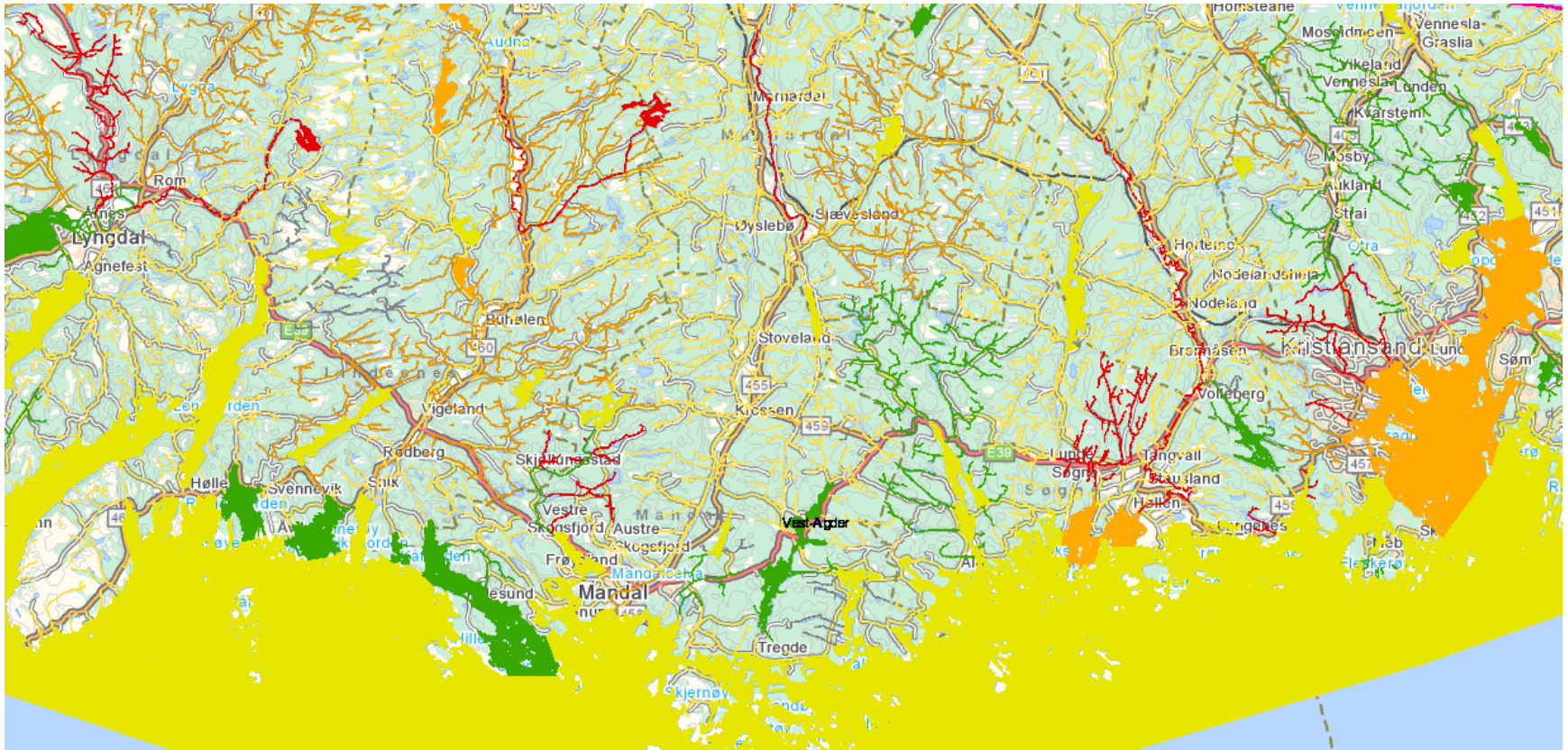
Klassifisering Vest-Agder

Tilstandsklasse	Tiltak?
Svært god	Miljømål tilfredsstilt
God	
Moderat	Tiltak nødvendig
Dårlig	
Svært dårlig	

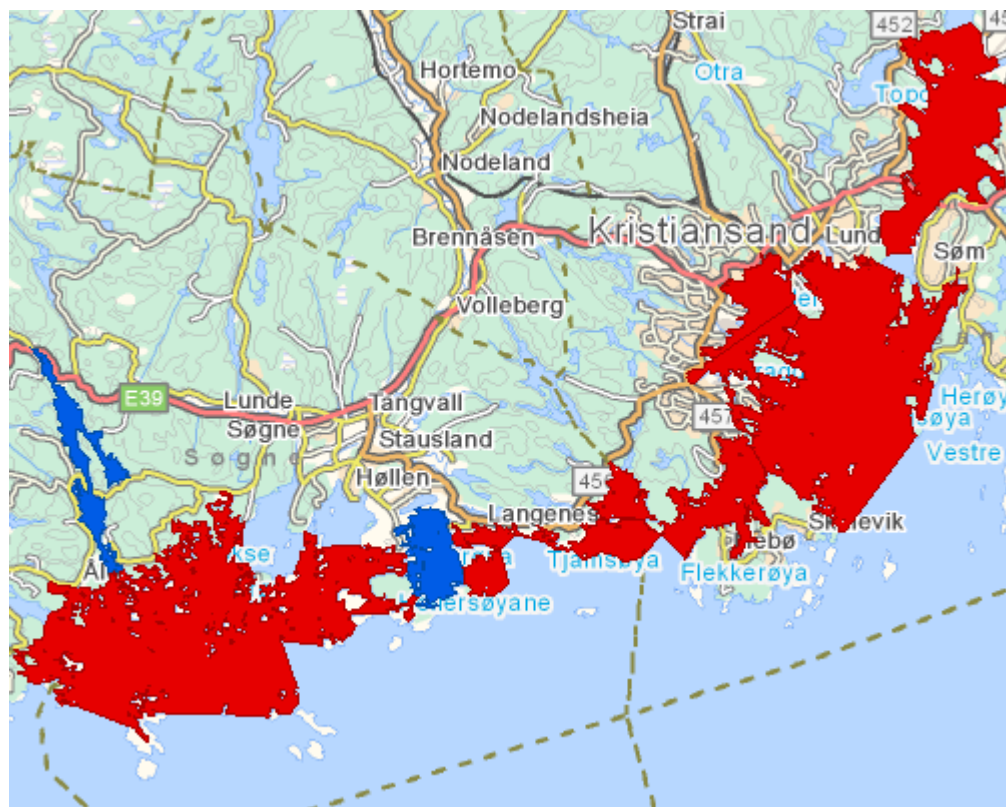

Klassifisering: Lyngdal - Kristiansand

Klassifisering: Kjemisk tilstand (god eller dårlig)

Utfordringer 1

Hvor mange prøver? Hvor skal prøvene tas?

- Hva er «godt nok» mht. antall prøvestasjoner, matrikser?
- For vannforskriften? For å kunne gi et representativt bilde av tilstanden? For kostholdsråd?
- Hva er det mest følsomme kvalitetselementet i marine forekomster?
- Én prøve: For hvor stort område skal denne gjelde (marint)?

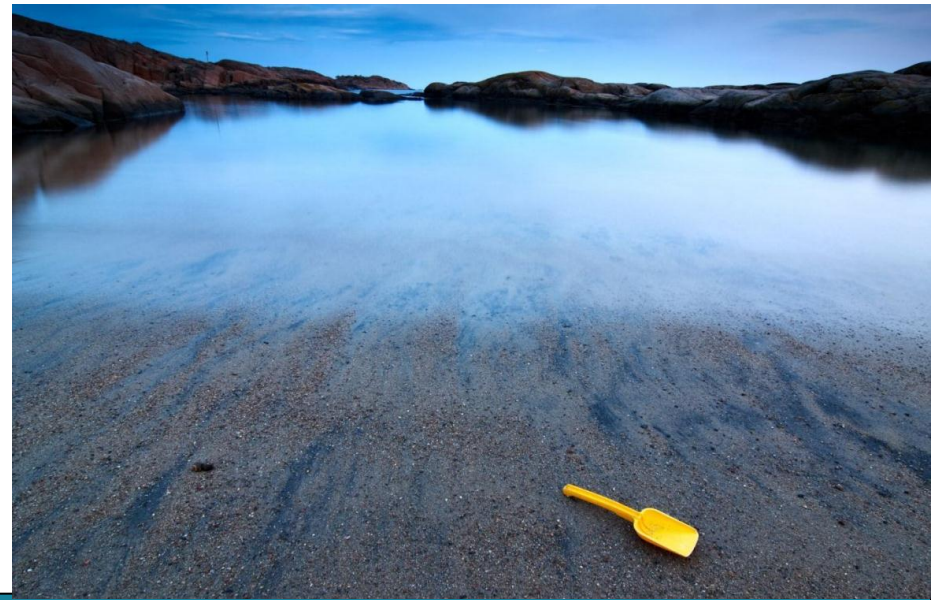
Utfordringer 2

Vannprøver

- Marint: Vannprøver (passive prøvetakere) uegnet for et større område. Men bra like ved utslippssted?

Miljøgifter

- Klassegrenser mangler i Vann-Nett, f.eks. TBT.
- Ferskvann: Gamle data og lite info om miljøgifter.

Utfordringer 3

Biota

- Effekter av miljøgifter høyere opp i næringskjeden.
- Vanskelig å måle effekter på lave trofisk nivå.
- Mulig å måle biokjemisk? F.eks. endret DNA, endret adferd osv.
- → Økologisk sammensetning (ant individer, arter) lite egnet mht. miljøgifter.
- Analysere på våtvekt eller fettvekt?

Utfordringer 4

Biota og kostholdsråd

- Målinger mht. kostholdsråd kan komplisere arbeidet.
→ Lave miljøgiftnivåer for mennesker, men ikke for marine organismer.
- Men kan påvirke oss til slutt (høyere opp i næringskjeden)...
- Hvordan skaffe midler til overvåking og tiltak hvis miljøgiftnivåene er lave/ok for oss mennesker?
- NB! Opphevelse av kostholdsråd er ikke en del av arbeidet med vannforskriften.

Utfordringer 5

Hvordan finansiere overvåking?

- Alle vannforekomster skal overvåkes.
- Fylkesmannen skal anbefale overvåkingsprogram.
- Analyser av organiske miljøgifter er dyrt.
- Og hva med nye miljøgifter?
- «Spleiselag» kompliserer:
Fordelingsnøkkel? Samarbeid? Hindrer ansvarliggjøring av forurenser? Ikke opp til forurenser hva som skal analyseres?
- Mest mulig pålagt f.eks. gjennom tillatelser.
- Forurenser vurdere hvordan den påvirker resipient, miljømål.

Utfordringer 6

Avløps- og overvannsutslipp påvirker!

- Nitrogen og fosfor – men også mht. miljøgifter!
- Kommunene mangler ofte kompetanse (miljøgifter, resipientvurderinger, vannforskriften).
- **Hvordan heve kompetansen til kommunene?**

Avrenning via bekker påvirker!

- Restaurering er et tiltak mht. klimaendringer (økt nedbør).
- Men – kan også føre til økt transport av miljøgifter og næringsstoffer.
- **Hvordan planlegge utforming av bekkene for å hindre økt forurensning (f.eks. til kystvann)?**

Utfordringer 7

Miljømål, tiltak og planlegging!

- Arealplanlegging påvirker miljøtilstanden!
- F.eks. småbåthavner, utfylling, etablering av industriområder, veier osv. osv.
- Vann påvirkes av menneskelig aktivitet.
- Kommunene skal vurderer sine vedtak iht. vannforskriften – og hvordan miljøtilstanden i vannforekomstene påvirkes.
- **Hvordan få kommunene til å vurdere påvirkning på miljøtilstanden og hvordan skal det gjøres?**

Utfordringer 8

Utslipp fra deponi og industri påvirker!

- Utslipp av miljøgifter fra deponier kan være betydelige!
→ Også konklusjon fra Klif, jf. nyhetssak 23. oktober 2012.
- Utslipp av miljøgifter fra industri kan være betydelige!
- Vanskelig å vurdere relativ påvirkning i områder med allerede menneskelig aktivitet.
- Konsulentene har liten kompetanse mht. vannforskriften.
- **Hvordan heve kompetansen til konsulenter (og problemeiere)?**

Takk for oppmerksomheten!

